

ما وے گيلې به ورتہ کومہ
چې مخامخ شومہ خاموشہ اودریدمہ
گيلې کووم وئیلے نئ شم
پہ طمع وخت د عمر تیرومہ

گيلې

لائق زاده لائق

کتاب پېژندنه

دا کتاب	_____ گيلې
ليکوال	_____ لايق زاده لايق
کمپوزنگ	_____ ارشاد خان پښتواکېډمي پېښور
ورومبې چاپ	_____ ۱۹۷۹ء
دويم چاپ	_____ ۲۰۱۲ء
شمېر	_____ ۵۰۰
بيعه	_____ ۱۲۰ کالدارې
چاپ ځائے	_____ ضياء پرنټرز پېښور

د ملاوېدو درک

- يونيورستي بک ايجنسي خېبر بازار پېښور ښار
- د پښتواکېډمي د کتابونو د ځان پېښور يونيورستي
- او د دې ترڅنگه د کتابونو هر لور د دوکان

ترون

د هاغه چا په نوم چې زه ئې پېژنم.....خوما
 نه پېژني او د هاغه ساحر افریدی په نوم د
 چا ،، پاتړب ،، چې زه غزل لیکلوته را
 اویارولم۔

لائق زاده لائق

۱۲ اگست ۱۹۷۸

یادگیرنه

» گیلی ، ، زما د باقاعدہ شاعری مجموعہ دہ چہ پہ
 ورمبی خُل پہ کال ۱۹۷۸ء کنبی چاپ شوه - دغه د
 پرون لہونی لہونی خیالونہ د خپلو مینہ والو دپارہ یو
 خُل بیا چاپ تہ سپارم - په دې پوره باور چہ زما د
 دوہ دیرش کالو پہ ماتو گوډو شعرونو کنبی به زما
 خوانی لہوی ---- زہ چہ خنگہ پرون د شعر پہ رموزو
 نہ پوهیدم - نن ہم پہ دغه لہون یم -

شاعری زما د وس خبرہ نہ دہ
 خہ چہ لیکم دا اظہار د لہوتوب دے

ستاسو

لائق زاده لائق

اگست ۲۰۱۲

زما ،، گیلی ، ، درې دیرش کاله پس

هو... ماته هاغه ټول وختونه یاد دي. چې کله ما په ورمبي ځل ته لیدلې وې. خدائے خبر تا ماته په سترگو کښې څه وئیلی وو. چې زه دې د خپل ځان نه ورک کړم ووم. زه به چې کله هر سحر د خپل کلي مدین نه د مینگورې کالج ته راتلم. نو تا به پټه پټه زما د سپینو جامو تماشه کوله. ځکه چې په ټول کلي کښې مونږ ایله دوه دریو کسانو د کالج لاره لیدلې وه. ته هم لکه په دې انتظار وې چې دا ساده باده لېونې لېونې هلک به په کالج کښې ژوند ایزده کړي خو... لېونې... ما خو به هلته هم ستا فکرونه کول. او په دې انتظار به ووم چې کله به واپس کلي ته ځم. کله کله خو به مې په کور کښې بهانه جوړه کړه. او ستا د لیدو په خاطر به د کالج نه پاتې شوم. لېونې! دغه ورځې څومره ساده باده وې. ما به تا ته څه وئیل غوښتل خو... دا ممکنه نه وه ځکه چې په دغه ورځو شپو کښې د مینې ټولې رشتې مقدسې وې. د موبایل څه چې چا په ټیلیفون د خبرو تصور هم نه شو کولې. تاته یاد دي ما چې به

کوم نومے شعر اولیکلو نو د ،، هغې ،، په لاس به مې تاله در اوليرلو ،، هغه ،، هم ساده وه - ټوله ټوله ورځ به په دې انتظار وه چې کله به ورله زه نومے غزل ورکړم - تاته ياد دي کله کله به ما تاته د غزل په ځائے د مينې خبرې هم اولیکلې او تا به ايله په دوؤ ټکو کنبې د هغې جواب راکړو - غالباً ته هونبسياره وې - او د رواجونو د زولونو نه خبر وې - خو زه بې پروا ووم - د هر څه نه بې پروا ---- پلار مې دې ځدائے اوبخني - کله کله به راته ډېر غصه شو - لکه چې هغه په زړه کنبې زما په مينه پوهيدو - خو ماته ئې مخامخ خبره نه کوله - ځکه چې زه پرې ډېر گران ووم - تاته ياد دي چې يو ځل زه په ويگن کنبې مينگورې ته روان ووم او د مدين د کلي نه په څو کلو ميټره کنبې د ويگن حادثه اوشوه - دا د کال ۱۹۷۸ء خبره ده - په هاغه ورځ به تا څومره ژړلي وي - تا به دا ارمان کړم وي چې لېونۍ لېونۍ هسپتال ته لاره شم او په خپل لېوني بې اختياره ورپريوځم - خو لېونۍ ... ته مجبوره وې - او بيا چې په کلي کنبې دا اواز خور شو چې لائق زاده لائق د بچ کيدو نه د مے نو ستا د لاسه به قلم څنگه راپريوتی وي - ستا د غټو سترگو نه به څومره اوبنکې بهيدلي وي - او تا به هاغه د روژې ما بنام څنگه تېر کړم وي ماته دا احساس د مے - ځکه چې زما خو ټول وجود ټوټې ټوټې

وو۔ دوه درې ورځې بې هوشه ووم چې کله په هوش کېږي راغلم نو په هر مخ کېږي به مې ته لټولې۔ ته خو زما پوښتنې له هم راغلي وې۔ خو۔۔۔۔ دا دې نشو وئیلې چې زه خپل لېونې لیدل غواړم۔ ته راغلي۔۔۔ لارې۔۔۔ ما دې د پښو ښکالو واړیده خو د حجرې نه بهر راوتې نشوم۔ ځکه چې ډاکټران راباندې ویریدل۔۔۔ لېونې۔ ما مرگ له لته ورکړه۔ زه بیا کالج ته د تلو جوگه شوم۔ ته څومره خوشحاله وې۔ ما د خپل ژوند دغه ټولې لمحې هم په کال ۱۹۷۸ء کېږي کتاب ته اوسپارلې او چې کله کتاب خور شو۔ نو خلقو په کلي کې گنگوسې شروع کړو۔ زما د نوم سره ئې ته هم یادولې۔ ته به په زړه کېږي پټه پټه خوشحالیدلې۔ خوددې نه خبر نه وې چې۔۔۔ حالات به دا تنکی۔ تنکی۔ لېونې مینه کوم پراؤ ته رسوي۔ مونږ خو ایله د ځوانۍ په درشل قدم ایخو د مے وو۔ زمونږ احساسات خو لېوني لېوني وو۔ خو جذبې مونيکې وې۔ لېونې تاته یاد دي؟ چې کله زما د „گیلو“، قیصه توده شوه۔ نو مونږ د یو بل په لیدو پسې ناقراره وو۔ ماته د خپل زړه هاغه درزا تر اوسه یاده ده چې کله ته زما خواله راتلې۔ تا په رواجونو پښې ایخودې۔۔۔ زه هم په هاغه زیارت کېږي ستا په طمع ووم په کوم چې مې ته غوښتلې وې۔۔۔ ته راغلي۔۔۔ خو ما اونه لیدلې

خُکھه چي زمونږ په سترگو کښې حيا وه - مونږ يو بل ته نشو کته خو مونږ په يو بل پوهيدو - نن چي د درې ديرش کاله پس زه د ژوند د ډېرو پراوونو نه راتېر شوم يم - او تا هم د خپل لېوني ژوند ډېر سپرلي ليدلي دي - زما ،، گيلې ،، ما ته د تېرو وختونو قيصې کوي - د هر شعر او هر غزل شاته يوه داسې قيصه چي په هغې زما او ستا نه علاوه بل څوک نه پوهيږي نن چي ته يو ځل بيا ،، گيلې ،، کوي نو تېر وختونه به درته سيوري سيوري کيږي خُکھه چي مينه کله هم نه زړيږي - زه نن هم لکه ستا د خپلو لاسونو په کرښو کښې تا لټوؤم - او زما لېونۍ ته چي کله آيني ته او دريږي نو د خپلو وينستو په سپينو ډکو کښې به زما دا لېونۍ ځوانۍ خامخا ويني -

ستا تصوير مې د زړه کور کښې د مې په ناز داسې ساتله
لکه مټ په شنه پيالو کښې لکه بټ په بټخانه کښې

لائق زاده لائق

د پروگرامونو د څانگې مشر

اگست ۲۰۱۲ء

عرض

تھيڪ ده چي غزل ليڪل په ادب کښي د ٽولو نه گران کار دے
 غزل د خپل محبوب سره په اشارو او تشبيها تو کښي خبري دي
 او دغه شان بنه غزل هغه گڼلے شي چوم ته چي د رنگينو
 رنگينو تشبيها تو اميلونه غاړه کښي واچولے شي . ليکن بيا
 هم د زيات درد او غم له کبله ما خپلي ماتې گوډي شاعري له
 د غزل نوم ورکړے دے او سربير خيرې گربوان مي ددغه ماتې
 گوډي شاعري کچکول ستاسو مخي له راوړے دے په دي
 غرض چي تاسو ورکښي خه کيردي . د تنقيد ملغلري يا د
 ستائني گلونه . ما به کچکول په انتظار نيولے وي . په اخر
 کښي زه د خپل گران دوست استنبول خان ، امان الملک او
 سيد رضا شاه ډېر ممنون يم چي زما سره ئي په دي سلسله
 کښي ملا تر اوکړه .

لائق زاده لائق

اگست ۱۹۷۸ء

ثناء

خه بی شانه قدر تونه ربه ستا دي
 بی حسابہ صفتونه ربه ستا دي
 دا چي بی ستنو ولاړ پورته اسمان دے
 ترینه زار شم حکمتونه ربه ستا دي
 شي پیدا زنده، مرده مړے ژوندي نه
 خه عجب شان کمالونه ربه ستا دي
 ته احد، صمد جبار ئي کردگار
 د ثنا عجب طرزونه ربه ستا دي
 بلبلان دي په چمن کني بي حمد وائي
 په تعريف گویا گلونه ربه ستا دي
 خوشحالي او روغ صورت چي دي عطا کړو
 په لایق ټول رحمتونه ربه ستا دي

صفت حبیب ل

سردار د جهانونو محمد هاشمی دے
 دوا د زخمی زرونو محمد هاشمی دے
 مئین چي په امت باندي د مور او پلاره ډپر دے
 باعث د رحمتونو محمد هاشمی دے
 میدان کښي د محشر به د امت سفارش او کړي
 واک دار د جنتونو محمد هاشمی دے
 خالق نه دے بي شکه چي بنده د پاک الله دے
 مالک د صفتونو محمد هاشمی دے
 لایقه که زړگے دي د فراق په لمبو سوزي
 پتی د پرهرونو محمد هاشمی دے
 صلو علیه و آله

لږ په خدا شه چې غزل اوليكم

بیا به د بنکلویارانې نۀ کوؤم
زۀ به اعتبار په زمانې نۀ کوؤم

زرگیه تاته به د ډاډ دپاره
بیا په دروغه بهانې نۀ کوؤم

چې مې ژوندون شو اسوبلي اسوبلي
په ځان به بیا دغه کانې نۀ کوؤم

چې شي لتاره د نسیم په چپو
خیال به د داسې اشیانې نۀ کوؤم

زۀ،، لایق،، بیا د خود غرضو سره
فکرونه هېڅ د تهکانې نۀ کوؤم

دا چي دې مخ له مثالونه گورم
ثاني سپورمي له چراغونه گورم

چي د وفا طمع د بنكلو كوؤم
جوړي په شگو کښي لعلونه گورم

بيا په وريخو کښي د ستورو بنكلا
يا دې په زلفو پتي خالونه گورم

د خپلو او بنكو، اسوبلو په مينه
شيبي، سيلی او بارانونه گورم

زه، لایق، ستاپه لېونو سترگو کښي
د خپلي ميني اميدونه گورم

زخمی زرگیہ کوشیرونہ واخلہ
بس کرہ ددی محفل لاسونہ واخلہ

ستا پہ راتلو چہ شمع پاتی نہ شوہ
صبر طیب کرہ تکورونہ واخلہ

چہ ئی کرہ پاتی سرگردانہ غوندی
دھغہ یارہ رخصتونہ واخلہ

کہ اوس وفا بنکاریری گرانہ یار تہ
دے غنیمت زارہ یادونہ واخلہ

خپر دے کہ سل خلہ ئی اورتلی
لایقہ بیائی سلامونہ واخلہ

نہ خوب شتہ نہ خندا شتہ ستا غمونه مې چيرې
زرگے مې په سلگو دے ارمانونه مې چيرې

بنکلاد مړاؤ سترگو دې نن بيا په خيال کښې راغله
ناترسه ستمگره ستا لوظونه مې چيرې

هزار کړم کوششونه چې خندا مې خولې ته راشي
په زړه د جدایی سوي داغونه مې چيرې

اول به مې گيله کړله د گل خوا کښې ازغونه
خه اوشونن د گل بنکلي فکرونه مې چيرې

لايقه که سل واره توبه گار شمه د مينې
راخي مې په خيالونو کښې يادونه مې چيرې

چرې لري دې دنيا نه پروت مې غيږ کښې لکه گل وږ
ستا نازونه وږ نخري وږ ستا په چپه خوله خندل وږ

مونږ لوظونه د وفا کړي گواهي د کائنات وږ
تہ مې شمع زه پتنگ وږ زما ستا مخ ته کتل وږ

د ژوندون په قافلو کښې ملگرتيا مې تا سره وږ
تسلي مود يوبل کړم په چپو که ډوبيدل وږ

نہ گيلي مود يوبل وږ د خفگان خبرې نہ وږ
خه خوشحال خوشحال ژوند وږ تہ گلاب زه دې بلبل وږ

اميدونه مې کتلے ستا د غټو سترگو منځ کښې
مينه ستا زما هر خه وږ نہ خوراک وږ نہ مې خښل وږ

زه لايق په تماشه وږ هر اندام مې ستا ستائيلے
توري زلفي دې چاربيتہ مراوي سترگي دې غزل وږ

تا چي د زړه سره کړې نااشنا سترگې
پربرده چي رنډې شي اوس زما سترگې

تا چي د راتلوماته وئيلي وو
سترگې انتظار مي کړې بيگانه سترگې

ډېر بنکلي که وينمه د گل غونډې
خدائېگو که زه واره ووم له تا سترگې

نشي خه ثاني ستا د کتو مړاؤ
خه وړ د شيريني او ليلي سترگې

سترگې د لايق د اوبنکو ډکې دي
غواړي د الله نه مسيحا سترگې

جانانه اوس مې ژړيدو ته پريږده
مرمه خو مالږو سلگو ته پريږده

اوچې مې نکرې راوتلې او بنکې
سېلاب د غم لږو چپو ته پريږده

په دک محفل کښې شرمنده چې دې کړم
نۀ حصار يرم ما وتو ته پريږده

او خنده ستا خندا زۀ خپله گڼم
ما د غم دکو اسوېلو ته پريږده

تا چې لايق ته لمبې پورې کړلې
لږ او رد مينې لگېدو ته پريږده

راؤره کچکول کنبی مې سلگی و اچوه
راته د مینې هتکړی و اچوه

چی ته رقیب سره مسکه غوندې شی
ماته اهونه په جولی و اچوه

ساقیه زهر دې تراوسه راکړه
لې مې په جام د سترگو مئی و اچوه

دغه احسان دې هیرو لے نشم
راته د زلفوزولنی و اچوه

سلگی کوی د زره زخمونه شمیری
په لایق سترگی لېونی و اچوه

بیاستا کوخې ته د درتلو مې توبه
ستا د پیروي مخ لیدو مې توبه

تا پرې زمانه سترگې واړه ولې
توبه د ژبې پرانستو مې توبه

لوظونو ستا زه ته متي کړم گلله
تېروتم دا حل په توبو مې توبه

د انتظار لازکتو سترې کړمه
توبه د سوؤ اسوبلو مې توبه

زه لایق ډېر په بنکلو تېروتمه
بس د د نورو یارانو مې توبه

بنکله باغ وو سره گلونه وو تالاشو
تصور وو امیدونه وو تالاشو

چې رقيب دې په کوڅه کښې گرم تېر شه
خه رنگين رنگين خيالونه وو تالاشو

چې وعدو دې انتظار راله تش راکه
ستاد مينې مې فکرونه وو تالاشو

بوراگانو چې گلونه خوشي پريښو
د بهار شينکي باغونه وو تالاشو

د لايق په فکر مند زړگي کښي ياره
سوي سوي ارمانونه وو تالاشو

د شپې ستا د مسکې خولې ويناگانې پاتې شي
رنا شي سوې سوې ارزوگانې پاتې شي

گيلې د ياره ډېرې په خلوت کښې زه کوومه
خبرې په راتلوئې معصومانې پاتې شي

خندا دې په يو ځلې زه تر عمره لېونې کړم
بهار چې نومې تېر شي خوشبويانې پاتې شي

خيالونو کښې مې تالاغې غټې منصوبې شي
رقيب چې درسره وي پرېشانې پاتې شي

لايقه چې بندونه دې سل سل ورته پوره کړه
راپرېرېده چې اوس اوبنکې دې روانې پاتې شي

اشنا لېونى سترگې چې مې ستا ليدلي دي
د زړه په سر مې برغ غشي رسا خوړلي دي

د غمه چې دا شونډې زما تور سكاره ځليږي
اهونه مې د زړه پرې وار خطا وتلي دي

معصوم زړگيه خوره اوس ځائ په ځائ باندې داغونه
د اور تک سور انگار ته چې نن ما دانگلي دي

اوس پريږده چې سپلا ب زما د اوبنکور ابهيږي
بندونه مې سل سل ورته بيگاه وهلي دي

لايقه ته چې هر وخت خپل اشنا لېونى بولي
کم عقله بنكلو هم چرې خطا منلي دي

خوبن مې خبر راتوله ول دي خو چې ستا کوڅه کبښې وي
بنه د هر سړي کنځل دي خو چې ستا کوڅه کبښې وي

دا گربوان مې څيرې خوبن دے لېونے دې مشهور شم
سره گلان گتې ویشتل دي خو چې ستا کوڅه کبښې وي

دریغه صد که تهمتي شم خدائیکو مالہ غنیمت دے
زما خوبن هر رنگ رتل دي خو چې ستا کوڅه کبښې وي

زه دې ستا د کوڅې سپے شم پرې والله که خفا کيرم
راته گران ،، کورې ،، وئیل دي خو چې ستا کوڅه کبښې وي

د جنت هغه گهری، وي چې مې ستا په خوا تيروځي
د لایق ژوندون ژړل دي خو چې ستا کوڅه کبښې وي

زۀ پۀ سړو سترگو ژړیږم او تۀ لارې
 زۀ دې مینه کښې سوزیږم او تۀ لارې

زما سوال د محبت دې کره پشاره
 لکه زور دیوال نړیږم او تۀ لارې

ستا رتلو رانه یو او دوه خطا کرل
 زۀ د دار په سر ځنګیږم او تۀ لارې

تا خو سترګې کرې نا اشنا غږ دې اونکړو
 زۀ د غم په تیر غوڅیږم او تۀ لارې

مینه پوند کر مه تیرو مے سل واره
 زۀ بیا هم په تانازیږم او تۀ لارې

زۀ لایق دې سرگردانه کر مه پاتې
 د منزل نه نۀ خبریږم او تۀ لارې

د انتظار گهړی تیروځي د اشنا په طمع
د هجر شپو کښې یم ولاړه زه د صبا په طمع

د جرسونو څه صدا ده قافلې لارې
زه لاحصار یم د صحرا او د رڼا په طمع

څه ، زادِ راه * ، ، مې د عقبا راجمع کړې نه ده
یمه تیروته د حباب رنگې دنیا په طمع

په وینو سره مې شول لاسونه د ازغو په څوکو
چې په محفل کښې گرزیدمه د ، لاله ، ، په طمع

لایقه نڅښې د ، لیلی ، ، او ، شیرینی ، ، چرته دي
چې ته لانا ست ئې د ، پئی مخو ، ، د وفا په طمع

د هجران تورو تيارو کښې کله خاندم کله ژاړم
زه د مينې په نغو کښې کله خاندم کله ژاړم

دا زما څه عادت نه د د جنون څه علامه ده
ستا د مخ په تماشو کښې کله خاندم کله ژاړم

کله وایم چې زه ځان یم کله وایم چې ته زه یم
ددې فکر ا دیرو کښې کله خاندم کله ژاړم

په خیالونو کښې زما شي ژوند زما ټوله نغمه شي
د فکرونو قافلو کښې کله خاندم کله ژاړم

زړه له سل قسمه ورکړم ولې بیا راته یاد پرې
زه لایق د غم چپو کښې کله خاندم کله ژاړم

سرې لمبې راتہ جہان دے نئے رغیرم
سراسر مې ژوند ہجران دے نئے رغیرم

د دنیا مخ خوبیلتون سرہ آشنا شو
رانہ لری پاس اسمان دے نئے رغیرم

کہ زرگی تہ ډیر د صبر صبر وایم
ستا د غمہ پہ لہزان دے نئے رغیرم

تصویرئی د رخسار کولے نشم
زما ژوند دے زما خان دے نئے رغیرم

زہ لایق پہ بی وفا بنکلی مئین شوم
حکہ نور ژوندون مې گران دے نئے رغیرم

اورمه دا چي ،، مسيحا ،، راخي
زما د زره د رنج شفا راخي

چي مي په قبر گياه اوتو کي بري
ماته هېڅ نه دي که بيا بيا راخي

په وينو ډنډه زخمونه گوري زما
د ترس خيال ئي په خدا راخي

زره ترينه چرته اړولې نه شم
غشي د سترگو وار خطا راخي

زه لائق تا به ياد وومه خبر دے
په جدایي که دي ژړا راخي

ستا د خندلو زمانه تپروته
 زمونږه بنکلی یارانہ تپروته

تا د دروغوبه لوظونه کول
 زما د اوبنکو پمانه تپروته

دا جوړې شمعی رناتته کرله
 چې ئې د مخې پروانه تپروته

د معصوم ژوند نه د معصومي مینې
 د امیدونو اشیانه تپروته

ما کره وفا که تا جفا کوله
 د لایق دغه افسانه تپروته

چی د اوبنکویو تر بله اوئی
چغی د غم می د گوگلله اوئی

چی ستا دا نوم په شونډو وراشی زما
خیال می د عقل د منزله اوئی

ما وئیل ستا مینه به هیره کومه
ذهن می ستا د خیاله کله اوئی

گیلی می ډیری وی په زړه دتنه
د زړه وینا په خوله بدله اوئی

چی لایق ستا په تصور کنبی کینی
خیال ئی د باغ د هر یو گلله اوئی

چې د حاله مې خبرېرې زه به نه يم
چې په ځان باندې پوهېرې زه به نه يم

خفه ځکه شم چې سترگې مې غړېرې
بيا به هر چا ته خنډېرې زه به نه يم

په ژوندون دې زما خيال خاطر اونکړو
که مې قبر ته اودرېرې زه به نه يم

اوس په ما دې سترگې لگي نو شرمېرې
په کوڅه به مې تېرېرې زه به نه يم

زه لايق چې بنکاره وایم شرم راشي
چې مقصد ته مې رسېرې زه به نه يم

زە بەی لتانە خوشحالیاڻې څه کړم
په زرګي نوري ارزوګانې څه کړم

یاره چې تا ورکښې لیدلې نه شم
تخت د طاؤس او بادشاهانې څه کړم

پکښې د زلفو خوشبوی چې نه وي
ډکې د عطرو فضاګانې څه کړم

چې زما خپله مانړۍ جوړه نه وي
زە به بنگلې د چا ودانې څه کړم

لایقه هسې منتونه مه کړه
زە ستا په مخ اوبنګې روانې څه کړم

شونڊې چې ستا په پرانستو کښې وینم
لکه چې گل په غوړیدو کښې وینم

د زرګي سره څه ثاني نه لري
خوند چې په سوؤ اسوبلو کښې وینم

زره مې بې واره په ټوپونو سر شي
بلي ډيوې چې مقبرو کښې وینم

لرې روښانه کره د مین شمعي
د پتنگ اوښکې بهېدو کښې وینم

نن ئې وئیل لایقه څه خبر ئې
تل دې د خیال په آئینو کښې وینم

بیگاہ راتہ بی شانہ یارہ تہ رایا دیدی
د للمی پہ گلونو لکہ پرخہ وریدی

گھری می ترسحرہ ستا د خیال پہ رنگینو وی
تیرو کنبی د ہجران می لکہ شمع بلیدی

خبری د فراق چہ دی پہ شونہو بانڈی راغلی
سلگی د غم لمبی شوہی د بدنہ تاویدی

پہ خولہ می خہ اونہ وئیل خفگان می ستا لیدلو
راپریوتم پہ زمکہ چہ رقیب تہ خندیدی

خہ خپر دے کہ قسم وو تا د نہ راتلو پوخ کرے
لایق تہ د خیال پہ آئینو کنبی خلیدی

په خوب اوده چي لپونى خليده
ملگرو خداييگو درخانى خليده

زلفي خوري ئي په رخسار پرتي وي
لكه وريخو كنبى سپورمى خليده

لكه خوشبو ترينه د عطرو تلله
چي په بستر د گل غوتى خليده

ملگرو خكه زه مسكه غوندي شوم
شپه مي په خيال كنبى بيگانى خليده

لايق ته ئي چي بي هوشه كرلي
پكنبى خه نخبنه د خوانى خليده

خه اوس په ما باندي اعتبار مه كوه
ستا دي قسم وي انتظار مه كوه

يم دي د دره بي نوا شيرلي
هر جائي! بيا فضول اقرار مه كوه

دا خپل عزت راته نور گران بنكار يري
درخم زه نه، هسي تکرار مه كوه

تا خوزمانه لېونې جوړ كړلو
كه مري تپوس هم د بيمار مه كوه

قسم په خدائې كه بيا دي نوم واخلمه
بس كړه لايق سره اصرار مه كوه

اوس به جوړومه د يادونو څلي
زړه کبښې د سوؤ ارمانونو څلي

د ترس نخبښې پکبښې نه بڼکار پري
د پر مې کرل ساز د منتونو څلي

خندا په شونډو مې راتلله نه شي
پراته په زړه مې د غمونو څلي

مينه مې کرې ده څه جرم نه دے
ځکه بڼکلووم د پڼغورونو څلي

بلي شي زړه کبښې بڼه د مينې لمبې
وينم چې پرې په مثالونو څلي

لايقه مخ چې اړوي له مانه
جوړوي نور مې د خوبونو څلي

داسې ښکاري د دروغو ثواب هم شته
فکر او کره په رښتیاؤ عذاب هم شته

ځان ته هسې لاندې باندې کتل مۀ کره
چې لقمان د زمانې له جواب هم شته

که د طفل غوندې خلاص شوي په پرتوگ کښې
داسې مۀ بويه چې خوند د شباب هم شته

تۀ به ئې هسې په ظاهر صورت نازيرې
په غندل کښې پتۀ ازغي د گلاب هم شته

که یو ماشه د غرور په اسپه زغلي
د بلبل په خوله کښې خوند د کباب هم شته

ته غويي پسي وهه په لاس به درشي
د روغ نه دي چې گوهر په درياب هم شته

که د یو په خوله خدا بنکاري لایقه
په گربوان کښې د بل اوبنکې سېلاب هم شته

قطعه

که مې سترگې ستا په مینه کښې رنډې شي
نوم دا ستا مې په خوله بیا راتلله نه شي
زه دې ډېر په خپل محفل کښې یم سپک کره
روح وته شي دا د زړه وتله نشي

تل د هجران تورو تيارو کښې اوسم
فقط د خيال په اديرو کښې اوسم

نۀ خۀ منزل نۀ راه نمالرمه
زۀ په کاروان د لپونو کښې اوسم

يوه ښکلامې ده کافي گڼلې
تل د هغې په رسېدو کښې اوسم

ملگرو ولې به نشه نۀ يممه
تل چې د سترگو ميخانو کښې اوسم

چارا کتلي دي په مړاؤ مړاؤ
ځکه لايقه په سرو لمبو کښې اوسم

راغلم پرون د امیدونو سره
 خم به صبا د ارمانونو سره

کله د خه کله د خه خبرې
 والوتم خس د طوفانونو سره

کله خیالونه د غرور په زړه کبې
 کله د چاد منتونو سره

یاد فریاد یاد خندا وختونه
 کله ازغو کله گلونو سره

لایقه وړان دې شو چمن د زرگی
 په خورتلو جوابونو سره

خبری کوه نوری خود تلو خبری نا
نریبری د زره کور پری د گیلو خبری نا

د سرو شونلو و په سر دې خه خوږې خبرې وایه
خاییږي دې په خوله کښې د ترخو خبرې نا

د مینې په دنیا کښې سرگردانه یمه پاتې
د لارې شه رهبر مې د لمبو خبرې نا

د زره په بت کده کښې مې مقام درله درکړم
کوژم خکه په خوله اوس د پردو خبرې نا

لایقه په خو خله د هجران لمبو ستي کرم
یری مې خکه اوس د سوزیدو خبرې نا

اے پہ شین بہار خزانہ پخیر راغلی
د تنکی مینی ہجرانہ پخیر راغلی

اسوہلو او ژرا وارہ ستیری مہ شئی
ہلہ زر راءہ خفگانہ پخیر راغلی

شبگیرو تاسوتہ ڊپر ڊپر ہر کلے وے
د معصوم زرگی ارمانہ پخیر راغلی

ہلہ کینی گرمو او بنکو درنہ زار شم
سربیر خیری گریوانہ پخیر راغلی

د یار غمہ ما دی ڊپر ڊپر انتظار کرو
دلایق د خیال جہانہ پخیر راغلی

چې په کبني زړه له مې قرار نه وي
چري چمن کبني دي بهار نه وي

هغه زرگه د تپوسلو نه دے
چې ئې په خوا د مينې يار نه وي

شپه کرمه تيره د صبا په طمع
چغې صبا کرم چې ديدار نه وي

»که تو، ، سگريت د هغه ياره بنه دے
چې بي وفا وي وفادار نه وي

بنکلي که سل سل قسمونه اوکري
لايقه بيائي پرې خه کار نه وي

مخ دې د خیال په بُت کدو کښې ښکاري
سر مې د مینې په سجدو کښې ښکاري

نن جوړې بیا ئې سترگې دي بدلې
خیال ئې زما په ژړیدو کښې ښکاري

زما د اوبښکو اوچیدو د پاره
تاته خه گران په خندیدو کښې ښکاري

هغه شان خوي د معصومانو کوي
د شباب نخښې دې راتلو کښې ښکاري

لایقه دغه ئې احسان اوگڼه
چې د غزل په آئینو کښې ښکاري

بیگاہ پہ خوب کبھی مہی پہ زرہ راوریدل گلونہ
 دک د مکیز نہ مہی پہ غہر کبھی خندیدل گلونہ

تا چہ بہ سترگی پہ خندا ماتہ راوارولہی
 پتہ بہ پہ زرہ کبھی مہی د مینی توکیدل گلونہ

تا چہ یو خلی وو کتلی د گلشن غارہی تہ
 نہ راتہ یاد دی ستا د مخہ شرمیدل گلونہ

ستا د فراق خبرہ راغلہ چہی د شونہو پہ سر
 د بہار سپردی بہ مہی رو رو رژیڈل گلونہ

لایقہ ماتہ ئہی یادونہ آئینی پرہنودہی
 ہغہ شول تہرچہ بہ مہی خواکبھی موسیدل گلونہ

خورمه قسم زه رغيدلے نه شم
چې دي نه وينم صبريدلے نه شم

خبرتہ زما مينه فضول اوگنه
درسره خوند کړي خه وئيلے نه شم

دريغه دا زړه مې درخودلے شولے
غمونه ډېر مې دي شميرلے نه شم

مادهر چا ډکې کاسې اوليدې
خکه تش لاس رخصتيدلے نه شم

لايق چې وائي نو شرميرې درنه
نوم دي د خياله بيلولے نه شم

ساحره جادوگره د زره ورنه د غزل
په مړاؤ مړاؤ سترگو راکتنه د غزل

غزله ته غزل ئې يو غزل د لېونو ئې
عیسئ شی کله کله شی پوښتنه د غزل

کنخل دي که رتل دي شی غزل کله چاربیته
په سترگو غټو غټو کښې خوړنه د غزل

خاطر چې دي بدل شی نو گیلې غزل غزل شی
محفل نه په غصه کښې شی وتنه د غزل

غزله ستا په خیال کښې به لایق کله لایق شی
قسم د بی نوا شی هم شر نه د غزل

جانانه ستا په خوله کښې چې د تلو خبره وه
زړگي له مې والله د سوزيدو خبره وه

خبره وه خبره په خبرو کښې چې راغله
اشنانه د خفگان نه د گيلو خبره وه

خبره بله نه وه چې په شونډو زما راغله
په تا مې بس د سترگو خوږيدو خبره وه

کچکول مې وو دروړې د رضا منت دپاره
په زړه کښې ستا اشناخه د اوږدو خبره وه

خبره ستا خبره وه صفاد کاني کرښه
خبره د لاييق د لېونو خبره وه

په زرگي مې راوريږي سترگې سترگې
هر ساعت کښې مې يادېږي سترگې سترگې

څه بنائست دې د جانان سترگو کښې ايښه
گلابونه ترې شرميږي سترگې سترگې

لکه پرځه چې د گلوپه مخ خاندي
په رخسار داسې ځليږي سترگې سترگې

د معصوم زرگي په کور کښې لږزان جوړ کړي
کله کله چې جنگيږي سترگې سترگې

څه به خوب څه به خندا او کړې لايقه
چې په زړه کښې دې اوسېږي سترگې سترگې

د شرم نخبني چي نگار جوږوي
اوبنکي مي گرمي په مخ لار جوږوي

لائي د ميني ارمان تار په تار کړو
باغ د اميد هسي ماليار جوږوي

رائي کړل زهر چي يقين مي کاوو
خيال مي وو دا عيسي بيمار جوږوي

د ترو سترگو خه پرواه نه لري
خکه ليدنه ئي خمار جوږوي

لايقه نن ئي چي د صبر وئيل
بنکاري د قتل دي خه کار جوږوي

ناصره که یو خلی دې نگار لیدلے دے
چې خوند دې خامخا په ژوند د دار خکله دے

ششدره زلیخه وه د یوسف په حسن باندي
ضرور به لپونے وے که ئی یار کتلے وے

ستا نم لکه یعقوب به بیا د سترگو نه روان وو
رسا که دې یو خل په زړه گزار خوړلے وے

لمبوته د نمرود دے هر کله عشق وئیلے
خندل به عقل نه که ئی بهار منلے وے

تسکین به مې لایقه وو زړگی ته رسیدلے
په در کبسي د نگار مې په بار بار ژړلے وے

کتل دې غلي غلي فسادونه جوړوي
په زړه کنبې مې ستا مينه طوفانونه جوړوي

والله د زرگي سره يو سيکنډ له چې خفه شي
په مخ مې گرمې او بنکې سپلابونه جوړوي

چې شمع خو بليږي نو پتنگ به پرې سوزيږي
دنيا دې ورته هسې ديوالونه جوړوي

راځه چې سره لاړ شوه دنيا د غمه لري
لايقه ډېر عالم که تهمتونه جوړوي

سترگې په خوند خوند چې تورلې تا
زړه کبسي د چا لارې جوړولې تا

فکر دې د چا د سوزیدونۀ وو
زلفې په اوڅو چې خورولې تا

زړه زما وړې وړې سلگۍ اوکړې
شونډې چې رقيب ته خوزولې تا

سترگې چې گلشن ته دې کږې کړلې
سرې غوټۍ د گلوشرمولې تا

وائې لایق یره دې د خدائے نه وه
خاورې په وعدو چې اړولې تا

غلي غلي خنديډې او ما ژړل
لکه شمع بليدي او ما ژړل

د حيانه چي دي سترگي کرلي بنکته
ته په خان نه پوهيدي او ما ژړل

چي اقرار د محبت مي په خوله راغی
ته زمانه شرميدي او ما ژړل

اے زرگيه په راتلو د هغه سترگو
بي اختياره درزيدي او ما ژړل

د لایق نه هغه وخت کله هيريږي
چي رقيب نه زاريدې او ما ژړل

تبر چي غلې غلې شوې زما نه خېر
سترگې دې بدلې کرلې جانانه خېر

زه به په زړو يادونو ژوند کووم
تا کرله د مينې دنيا وړانه خېر

کرې ئې و عدې راته را يادې دي
خېر که مې دشمن شولې اسمانه خېر

بيا به مې بلې خوزه به نه يممه
نن ته خه خبرنه ئې د خانه خېر

خوک د عشق لايق د مې چي لاس ور کر مې
يو به سم غمونه د جهانانه خېر

په چپه خوله چې نن نگار او خندل
لکه په گلو شين بهار او خندل

بياد جفا به دې گيله نه کوؤم
په ډکه خوله که دې يو وار او خندل

ملگرو ځکه ئې نشه کړمه زه
په مړاؤ سترگو کنبې خمار او خندل

ما وے گلونه دي چې لاس مې کړلو
راپورې غلي غوندي خار او خندل

لايقه خوب او خيال دې هغه مخ دے
ځکه دې ځان سره په لار او خندل

چغی و هم چہ می نیمگرہ ترانی پاتی شوی
زما پہ زرہ کبسی ستا یادونه افسانی پاتی شوی

پہ هر قدم دی د زرگی پہ سرگذار راکرلو
ستا نہ گیلی می رنگا رنگہ زمانی پاتی شوی

د زرہ پہ مینہ ورته گورہ چہ ضایع ئی نہ کرہ
نخبسی می تاتہ د ویرانہ اشیانی پاتی شوی

اورد فراق راتہ آخرتر سرہ پوری شولو
زرگیہ تاتہ چہ می کرلی بہانی پاتی شوی

ہبخ خوک د مینی لایق نشته چالہ لاس ورکرہ
حککہ زمانہ خود غرضہ یارانہ پاتی شوی

مزاحیہ

ما چہی دلبر تہ منتونہ او کپل
 ظالم رتلی جو ابونہ او کپل
 ما چہی وئیل ژوندون بی تاخہ کووم
 صفا ئی زر زر انکارونہ او کپل
 ما چہی وئیل زہ بہ دہی سترگی ستایم
 ، پیسوتہ غل ، ، ئی اوازونہ او کپل
 ما چہی وئیل زہ دہی خندا شاعر کرم
 ، مخ دہی رب تور کرہ ، ، ئی سوالونہ او کپل
 ما چہی وئیل پہ مرگ بہ صبر نہ شم
 زما پہ عشق ئی لعنتونہ او کپل
 ما چہی وئیل ژوندون می تا سرہ دے
 ، د خوشی جیب ، ، ئی پغورونہ او کپل
 سوال لایق او کپرود کتویو واری
 ظالم دلری سلامونہ او کپل

زخمي زړگيه كوشيرونه واخله
بس كړه ددې محفل لاسونه واخله

ستا په راتلو چې شمع پاتې نه شوه
صبر طبيب كړه تكورونه واخله

چې ئې كړې پاتې سرگردانه غوندي
د هغه ياره رخصتونه واخله

كه اوس وفا بنكاري پري گرانه يار ته
د غنيمت زاره يادونه واخله

خپر دې كه سل ځله ئې اورتلې
لايقه بيا ئې سلامونه واخله

د بل رضا چې کړې زما رضا کله کوه
چې مخې له مې راشې نو خدا کله کوه

د زړه سوي گلشن ته د بهار وږمې بنکار يږي
اشنا په نرمو شونډو دې مسکا کله کوه

د سترگو د ليندونه دې گزار نه خطا کيږي
تپوس د مريضانو د شفا کله کوه

قيصې د جفاگانو دې اشنا هر پله کيږي
روانيږي دې کوم کور ياره وفا کله کوه

لايقه چې دې خومره يادوم په شپه او ورځ کښي
بس يو ذکر مې ته بنکليه اشنا کله کوه

زرگیه بس کره

بسې وفائي خوي د جانان د مے
 زرگیه بس کره ترې قلارشه
 خپر د مے که ژوند ترې بغیر گران د مے
 زرگیه بس کره ترې قلارشه

ستا په ژړا پورې خندل د هغې
 ستا د منت جواب کنخل د هغې
 دا خو ژوندون نه د مے زندان د مے
 زرگیه بس کره ترې قلارشه

ستا په سجدو کنبې تصور د هغې
 د خیال قلم دې مصور د هغې
 تل د رقیب سره گویان د مے
 زرگیه بس کره ترې قلارشه

زپگیہ ہسی تپروتل مء کوہ
 پتد امید سرہ خندل مء کوہ
 حُسن د دوہ ورخو مهمان دے
 زپگیہ بس کرہ ترپ قلارشہ

لایقہ مینہ پتووی اوس خلہ
 حان د تہمتہ بچ کوپ اوس خلہ
 درتہ نظر د تہول جہان دے
 زپگیہ بس کرہ ترپ قلارشہ

غوڻڊ زمانې زرۂ پھ کلونو رغید ۾ نشی
اوبنکی ملغلرې مې د سترگو اوچید ۾ نشی

خدا یه ستاد نیا کبھی دا خپل غم چا سره اوڙا ږم
خپل رانه پردي شول پردي کله پوهید ۾ نشی

ورکه خوشحالی شه دا خدا شه ، محفلونه شه
دا لکه پتی مې په زخمونو لگید ۾ نشی

ا ۾ لایقہ زرۂ ته چې دا وائی صبر صبر شه
گوت د اوبو شگو کبھی واللہ حصارید ۾ نشی

بلبل د گلہ صبريدلے نشي
پتنگ بي شمع سوزيدلے نشي

که د فطرت بنکلا راتوله کرمه
حسن د يار ته رسيدلے نشي

چي په ژوندون دي پېښه اونکرله
اوس دي احسان قبر منلے نشي

که سل قسمه ورکوم زرگي ته
ليدلې سترگې هيرولے نشي

لايق لتانه گيلې ډيري کوي
تاته چي اوگوري وئيلے نشي

بدله

د دنيا د بازارونو مې زړه موږ د مې
 د نيمگرو محفلونو مې زړه موږ د مې
 چاله ورشمه خپل غم ورتنه بيان كړم
 ددې خوشو رواجونو مې زړه موږ د مې

يا قربان ---

گيله منديمه خالق ه ډېر له تانه
 د نياگي مې د زړه ځكه ده پرېشانه
 خوشحالي مې په ژوندون كښې نصيب نشوه
 پاكه ربه لمبه كيږم د خفگانه
 په ظاهره رورلي په زړه كښې نورې
 زړه مې موږ د مې ستاد داسې رنگ انسانه
 چې تسبي ئې وي په لاس كښې زبرگ ئې بولم
 خبر نه يم ددغه رنگ شيطانه
 په رښتياؤ باندي لاس د پاسه كيږدي
 په لالچ د تكيې تېر شي د خپل ځانه

چې دولت باندي مذهب له ديکه ورکړي
هائے توبه شه نن صبا د مسلمانانہ

زما سترگې د وصال په غم ړندي شوي
ورک شه عمر چې وي لري د جانانہ
تہ يو حل تنده د عمر مې کره ماتہ
دا يو سوال دے که منې ظالم هجرانہ
يو ارمان يوه ارزوده تمناده
نظر ولي نہ کوي غني سبحانہ
خه مزه ئي په ژوندون کبني پاتي نشوه
د لائق شوله د مينې دنيا وړانہ
يا قربان ---

غمونه ما سره بنه بنکاري
چې په دې لويه دنيا زه بي خوکہ شومه
غمونه ما سره بنه بنکاري
چې مې نمجنو سترگو کي فسادونه

يادگيرنه :- دا شعرونه په کال ۱۹۷۸ء کبني د ستيج ډرامې ,,انسان او شيطان ،،
دپاره اولیکلے شو۔ چې ما ورکبني د سکول د استاد کردار ادا کړے وو۔

لائق زاده لائق